

## Opgave 1 Stuwdammen in de Mekong

---

*Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2 uit het bronnenboekje.*

### Inleiding

De Mekong is een rivier in Zuidoost-Azië. De rivier ontspringt in China. Via Myanmar, Laos, Thailand, Cambodja en Vietnam mondt de rivier uit in de Zuid-Chinese Zee. Voor hun inkomsten uit visserij en landbouw zijn ruim veertig miljoen bewoners van het stroomgebied afhankelijk van de Mekong. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw bouwt China stuwdammen in de rivier. Deze stuwdammen zorgen voor kunstmatige stuwmeren, waarmee energie kan worden opgewekt uit de waterkracht van het rivierwater. De bouw van de stuwdammen heeft gevolgen voor de visserij en de landbouw langs de Mekong. In 2016 heeft China het Lancang Mekong Cooperation Forum (LMC) opgericht om samenwerking te bevorderen tussen de staten in de Mekong-regio. Deze opgave gaat over de machtsverhoudingen in de Mekong-regio.

*Gebruik de inleiding van deze opgave.*

- 2p    1    Leg uit dat de bouw van de stuwdammen in de Mekong-rivier bij rationalisering past. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept rationalisering en informatie uit de inleiding.

*Gebruik tekst 1.*

Tekst 1 beschrijft de levenswijze van de bewoners aan de Mekong-rivier. Er kan onderscheid gemaakt worden in manieren van denken en doen in de moderne tijd en in de premoderne tijd.

- 2p    2    Leg uit dat in de cultuur van de oeverbewoners aan de Mekong-rivier een premoderne manier van handelen te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept cultuur en informatie uit tekst 1;
  - een premoderne manier van handelen en informatie uit tekst 1.

*Gebruik tekst 1.*

De bouw van de stuwdammen in de Mekong-rivier heeft gevolgen voor de oeverbewoners die stroomafwaarts leven.

Er zijn vier sociaalwetenschappelijke paradigma's. Twee daarvan zijn het conflict-paradigma en het rationele actor-paradigma.

- 4p    3    Beschrijf vanuit **deze twee** paradigma's dat China's bouw van stuwdammen het leven van de oeverbewoners in Thailand heeft veranderd. Gebruik per beschrijving de naam en een aanname van het gegeven paradigma en informatie uit tekst 1.

*Gebruik tekst 2.*

Er kunnen vier typen machtsbronnen worden onderscheiden.

- 2p    **4**    Leg met een type machtsbron uit dat China met het samenwerkingsverband LMC macht kan uitoefenen over andere staten in de Mekong-regio. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept macht en informatie uit tekst 2;
  - een type machtsbron en informatie uit tekst 2.

*Gebruik tekst 2.*

Een actor kan zijn gezag ontleen aan verschillende bronnen, zoals de kwaliteiten die aan de actor worden toegeschreven.

- 2p    **5**    Leg met een **andere** bron van gezag uit dat de staten in de Mekong-regio hun gezag over hun bevolking kunnen vergroten met het samenwerkingsverband LMC. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept gezag en informatie uit tekst 2;
  - een bron van gezag en informatie uit tekst 2 waaruit de gekozen bron van gezag blijkt.

*Gebruik tekst 2.*

Er zijn verschillende groepen theorieën die het gedrag van staten verklaren. Een daarvan is de groep marxistische theorieën.

- 2p    **6**    Leg uit welke **andere** groep theorieën de deelname van de staten in de Mekong-regio aan het samenwerkingsverband LMC kan verklaren. Gebruik in je uitleg de naam en een kenmerk van de gekozen groep theorieën en informatie uit tekst 2 waaruit het gekozen kenmerk blijkt.

*Gebruik tekst 2.*

Volgens tekst 2 bevordert het samenwerkingsverband LMC de hegemonie van China in de Mekong-regio.

- 3p    **7**    Leg uit dat China's streven naar hegemonie in de Mekong-regio tot conflict kan leiden binnen de andere staten in de Mekong-regio. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip hegemonie en informatie uit tekst 2;
  - de omschrijving van het kernconcept conflict en informatie uit tekst 2.